

Maj 2017

Dansk kvalitetsmodel på det sociale område

Lokale retningslinjer for: Magtanvendelse på børneområdet/ungeområdet

Dansk kvalitetsmodel på det sociale område er igangsat af regionerne og Danske Regioner i fællesskab. Alle regionale, sociale tilbud efter §§ 66, 107 og 108 i serviceloven er omfattet af kvalitetsmodellen.

I et samarbejde mellem regionerne er der udviklet kvalitetsstandarder inden for udvalgte temaområder. Standarderne indebærer, at der udarbejdes en række retningsgivende dokumenter med retningslinjer for, hvordan arbejdet med standarderne finder sted i praksis på sociale tilbud.

Dette dokument udgør Center for Døvblindhed og Høretabs lokale retningslinjer for kvalitetsmodellens standard for magtanvendelse på børneområdet.

Indholdsfortegnelse

Dokumentoverblik	2
Formål.....	3
Fremgangsmåden	3
Retningslinjer for registrering og indberetning af magtanvendelser på CDH	3
Retningslinjer for hvordan magtanvendelsesepisoderne analyseres på CDH	5
Et aktivt beredskab.....	6
Ansvarlig	7
Dokumentation.....	7
Referencer	7

Dokumentoverblik

INDHOLD	Standard: Magtanvendelse	Dokumenttype: Lokal retningslinje	
	Standardbetegnelse: Tilbuddet registrerer, indberetter og følger op på episoder, hvor magtanvendelse forekommer	Dokumentindhold: <u>Retningslinjer for:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan magtanvendelser registreres og indberettes - Hvordan magtanvendelsesepisoderne analyseres - Arbejdsgange der sikrer, at der på baggrund af den enkelte analyse udarbejdes forebyggende initiativer - Hvordan forebyggende initiativer formidles i medarbejdergruppen 	
GÆLDENDE FOR	Anvendelsesområde: Specialektorens tilbud efter servicelovens § 66	Målgruppe: Alle medarbejdere på de omfattede tilbud på CDH efter §§ 66 i serviceloven	
OPHAV	Udarbejdet af: Dokumentet er udarbejdet af Susanne Stouge, Vera W. Findinge og Lars Toft	Godkendt af: Forstander Lars Søbye	Gældende fra: 3. april 2012
REVISION	Sidst revideret: Maj 2017	Næste revisionsdato: Januar 2019	Revisionsansvarlig: Susanne Stouge

Formål

Denne lokale retningslinje for magtanvendelse på børneområdet er formuleret i henhold til kvalitetsmodellens standard for magtanvendelse. Retningslinjen skal medvirke til at sikre, at gældende lovgivning på området overholdes samt sikre det enkelte barns/den enkelte unges retssikkerhed i forbindelse med magtanvendelser.

Kvalitetsmodellens standard for magtanvendelse har desuden det formål at understøtte, at der arbejdes udviklingsorienteret med magtanvendelser, således der bliver bedre mulighed for at begrænse disse over for den enkelte. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten må således kun ske undtagelsesvis og må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk indsats.

Der er fokus på følgende fire centrale områder, der kan medvirke til dette:

- Registrering og indberetning
- Analyse af magtanvendelser
- Forebyggende initiativer
- Formidling af initiativerne

Desuden indeholder retningslinjen et afsnit om Center for Døvblindhed og Høretabs beredskab til forebyggelse og håndtering af magtanvendelse.

Retningslinjen er gældende for CDH's tilbud efter servicelovens § 66 (Planethuset og Bøgehuset)

Magtanvendelse over for børn og unge må kun anvendes, hvis der er hjemmel til det jævnfør Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Magtanvendelse må aldrig erstatte omsorg og pædagogisk bistand og skal altid begrænses til det absolut nødvendige og stå i et rimeligt forhold til det, der søges opnået.

Fremgangsmåden

Den lokale retningslinje for magtanvendelse på børneområdet fremgår i det følgende. Retningslinjerne for registrering og indberetning er udarbejdet med udgangspunkt i *Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge*, den dertilhørende *bekendtgørelse* samt *vejledning*.

Retningslinjer for registrering og indberetning af magtanvendelser på CDH

Socialstyrelsen har udarbejdet et skema med dertilhørende vejledning til registrering og indberetning af magtanvendelser. Skemaet findes i Bosted, under fanebladet "Magtanvendelsesskema".

Medarbejdere på Planethuset og Bøgehuset skal registrere og indberette magtanvendelser og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter §§ 8-10, 11 og 16 i Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Det vil sige, at der skal ske registrering og indberetning ved følgende hændelser:

- Afværgehjælp - § 8
- Fysisk magtanvendelse - § 9
- Tilbageførelse ved rømning - § 10
- Tilbageholdelse i forbindelse med eller under anbringelse - § 11
- Undersøgelse af person og opholdsrum - § 16

Andre former for magtanvendelse end nævnt ovenfor skal indberettes og registreres på samme skema med afkrydsning i "magtanvendelse i øvrigt" (ikke tilladt magtanvendelse).

Børn i aflastningstilbud er ikke omfattet af målgruppen for Lov om voksenansvar. Enhver magtanvendelse overfor et barn i et aflastningstilbud vil således være en ikke tilladt magtanvendelse og skal indberettes som sådan.

Procedure for registrering og indberetning:

1. Den implicerede medarbejder skal indenfor 24 timer registrere magtanvendelsen på indberetningsskemaet, som findes i Bosted System under fanebladet "Magtanvendelsesskema". Det er nødvendigt med en kort beskrivelse af indgrebet, herunder på hvilken måde indgrebet blev gennemført, hvorledes det blev begrænset til det absolut nødvendige samt hvordan indgrebet blev afsluttet. Ligeledes beskrives nødvendigheden af indgrebet.

Beskrivelsen skal endvidere udtrykke respekt for barnets/den unges personlige integritet. Magtanvendelsen beskrives sådan, at det bliver tydeligt for modtageren at der er tale om døvblinde og/eller børn med høretab, der kommunikerer via taktilt tegnsprog eller tegnsprog, hvilket kræver fysisk nærhed i kommunikationen.

Navnet på CDH's forstander skal angives i rubrikken "Lederens navn", da denne er øverst ansvarlige i forhold til magtanvendelser.

2. Barnet eller den unge, der har været involveret i episoden, der udløste magtanvendelsen, skal gøres bekendt med magtindberetningen og have lejlighed til at supplere denne med sin egen redegørelse for episoden, hvis dette er muligt for barnet/den unge. Det skal begrundes i magtindberetningen, hvorfor det ikke er muligt.
3. Socialstyrelsens skema til "supplerende oplysninger til internt brug på anbringelsesstedet" udfyldes med uddybende oplysninger om hændelsen. Skemaet findes i Bosted under fanen dokumenter på den konkrete borger ved at klikke på "Nyt fra skabelon".
4. Afdelingslederen skal straks via sikker mail sende kopi af indberetningsskemaet, *der er underskrevet af CDH's forstander eller dennes stedfortræder*, til den kommune, der har ansvaret for barnets/den unges ophold i tilbuddet¹. Mailen journaliseres i Bosted System.
5. Afdelingslederen orienterer forældremyndighedsindehaveren om registreringen af magtanvendelsen.
6. Fagkonsulent i Specialektorens administration får besked om registreringen samt supplerende oplysninger via avis i Bosted System.
7. Fagkonsulenten gennemgår indberetningen med henblik på opfølgning og sender kommentarer til tilbuddets leder via mail. Fagkonsulenten journaliserer mail til tilbuddet i Bosted System i mappen "Dokumenter/korrespondance/sagsadministration" under fanen "skriftlig korrespondance".
8. Ved månedens udgang indsender afdelingslederen en kopi af indberetningsskemaet, *der er underskrevet af CDH's forstander eller dennes stedfortræder*, sammen med eventuelle kommentarer, til socialtilsynet via sikker mail. Mailen journaliseres i Bosted System.
9. Hvis der er begrundet mistanke om, at der er foretaget en handling, der er undergivet påtale, herunder evt. strafansvar skal anbringelsesstedets leder eller dennes stedfortræder straks sende indberetning herom til Specialektorens administration og til socialtilsynet. Socialtilsynet skal vurdere om indberetningen giver anledning til tilsynsmæssige overvejelser, herunder om der skal rettes henvendelse til politiet.

¹ Barnet har selvstændig opholdskommune i den kommune, der har truffet afgørelsen om anbringelsen.

10. Når tilbuddet modtager tilbagemelding på indberetningen fra den ansvarlige opholdskommune og eventuelt fra socialtilsynet, journaliseres tilbagemeldingen i mappen "Magtanvendelseskema" under fanen "Dokumenter" i Bosted System. Tilbuddet orienterer fagkonsulentent via advis i Bosted System.

Klager

Børn og unge over 15 år eller forældremyndighedsindehaveren kan som part i sagen klage over overtrædelser af bestemmelserne i Lov om voksenansvar.

Klager skal indbringes for kommunalbestyrelsen i den opholdskommune, der har ansvaret for barnets/den unges ophold i tilbuddet, jf. voksenansvarslovens § 23 stk. 3.

Klager over afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen kan indbringes for Ankestyrelsen.

Oplysningspligt

CDH's forstander skal sikre, at såvel anbragte børn og unge som forældremyndighedsindehaveren er gjort bekendt med reglerne om magtanvendelse, herunder adgangen til at klage.

Lov om voksenansvar samt tilhørende bekendtgørelse udleveres til samtlige medarbejdere, som kvitterer over for CDH's ledelse ved modtagelsen.

Retningslinjer for hvordan magtanvendelsesepisoderne analyseres på CDH

I forbindelse med den enkelte medarbejders registrering af en magtanvendelse beskrives en række forhold vedrørende episoden i indberetningsskemaet. Afdelingslederen supplerer med dennes vurdering af episoden. CDH's socialfaglige konsulent supplerer analysen med bemærkninger og eventuelle vurderinger. Derudover kan den socialfaglige konsulent bede om yderligere oplysninger i de tilfælde, hvor analysen vurderes mangelfuld.

Magtanvendelsesepisoderne analyseres på personalemøder:

CDH er af den opfattelse, at det ofte er, når kommunikationen svigter, og man ikke bliver hørt eller forstået, at der er tale om vold/udadrettet adfærd. Det er oftest et udtryk for beboerens afmagt, frustration eller fortvivlelse.

Derfor er analysen af magtanvendelserne uhyre vigtig, hvorfor der på **det førstkommande personalemøde** (P-møde) foretages en yderligere analyse af magtanvendelsen.

Formålet med analysen er at drøfte den socialpædagogiske praksis med det formål at øge det enkelte barns retssikkerhed samt at have fokus på den socialpædagogiske praksis.

Analysedelen kan ligeledes foregå på CDH's analyseværksted.

Som professionelle pædagoger er opgaven at etablere og stille rammer til rådighed for den enkelte, der er medvirkende til at skabe udvikling. Derfor er det vigtigt, at samtlige punkter i indberetningsskemaet analyseres på møderne.

Det skal understreges, at når man som medarbejder på et split sekund skal træffe en beslutning, om der skal foretages indgreb i den personlige frihed, beror det på et skøn om, at den pågældende skader sig selv eller sine omgivelser. Dette skøn er en af de allersværeste pædagogiske opgaver, men der er det fælles udgangspunkt, at formålet er at sikre omsorgen for de børn/unge, som er visiteret til CDH.

Retningslinjer for arbejds gange, der sikrer, at der på baggrund af den enkelte analyse udarbejdes forebyggende initiativer

De enkelte børne-/ungeafdelinger på CDH har mulighed for at analysere årsagerne til de indberettede magtanvendelser i samarbejde med den tilknyttede socialfaglige konsulent.

Forebyggende tiltag, der er foretaget for at mindske og hindre fremtidige magtanvendelser i forhold til den enkelte borger, skal fremgå af den individuelle plan.

Retningslinjer for hvordan forebyggende initiativer formidles i medarbejdergruppen

Alle relevante medarbejdere skal kende de pædagogiske handleplaner, der iværksættes for at hindre eller mindske brugen af magtanvendelser over for det enkelte barn/den enkelte unge.

P-møderne er det forum, hvor formidling af forebyggende initiativer for den samlede personalegruppe foregår.

Drøftelserne fra P-møderne nedskrives i referatform og er dokumentation for initiativerne, samt at formidlingen har fundet sted (vær opmærksom på, at identificerbare oplysninger vedr. det enkelte barn udelukkende må fremgå på barnets sag i Bosted).

Et aktivt beredskab

Det er vigtigt, at vi på CDH har et aktivt beredskab, der sikrer at magtanvendelser forebygges og håndteres korrekt, når de opstår. På CDH er det aktive beredskab kendetegnet ved:

Tilstrækkelig viden om lovgivningen

- Alle nyansatte og vikarer skal kvittere for, at de har fået udleveret Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og den dertilhørende bekendtgørelse. Afdelingsleder er ansvarlig for, at nyansatte og vikarer får relevant/tilstrækkelig viden om magtanvendelse
- Ved tvivlsspørgsmål kan CDH altid trække på specialektorens jurist, der også med jævne mellemrum holder oplæg på afdelingerne, så lovgivningen om magtanvendelse løbende bliver præsenteret for personalet og diskuteret med udgangspunkt i konkrete eksempler fra afdelingens hverdag

Kompetencer til at forebygge og håndtere magtanvendelser

- Alle nyansatte deltager på kursus i konflikthåndtering, der forebygger at der opstår situationer, hvor magtanvendelse kan blive nødvendigt. Desuden arbejder både Planethuset og Bøgehuset ud fra CDH's lokale retningslinje om forebyggelse af overgreb

CDH's organisering vedr. magtanvendelser

- Som det bliver beskrevet under afsnittet: "Retningslinjer for hvordan magtanvendelsesepisoderne analyseres på CDH" bliver alle magtanvendelser analyseret. Analysens resultater skal tages op på det førstkomende personale/teammøde. Drøftelsen på mødet bidrager med læring, der er med til at forebygge nye magtanvendelser.
- En gang årligt skal oversigten over magtindberetninger behandles i CDH's LMU. Det vurderes her, om der skal igangsættes særlige faglige uddannelsesforløb på tværs af organisationen, eller om der på anden måde skal iværksættes nye initiativer, som kan forebygge og begrænse antallet af magtanvendelser på CDH.

Ansvarlig

CDH's forstander har det overordnede ansvar for CDH's arbejde med kvalitetsmodellens standard for magtanvendelse og herunder for, at der er udarbejdet lokale retningslinjer, som følges i praksis. Den øvrige ledelse og medarbejderne har et medansvar i forhold til at arbejde i overensstemmelse med retningslinjerne.

Dokumentation

Forstanderen skal sikre, at der foreligger dokumentation for, at man på CDH arbejder i "overensstemmelse med kravene i kvalitetsmodellens standard for magtanvendelse og herunder også den regionale retningslinje.

Da al registrering, indberetning og analyse sker i skemaerne i Bosted Systemet, findes dokumentationen herfor elektronisk. Derudover skal der være dokumentation for, at der udarbejdes forebyggende initiativer samt hvordan disse formidles. Formidling af forebyggende initiativer foregår på CDH's P-møder og dokumenteres i referat.

Referencer

- Standard for magtanvendelse i regi af Dansk kvalitetsmodel på det sociale område: [Link](#)
- Lov om voksenansvar nr. 619 af 08.06.2016: [Link](#)
- Bekendtgørelse nr. 1707 af 20.12.2016 om voksenansvar for anbragte børn og unge: [Link](#)
- Vejledning til indberetningsskema, Socialstyrelsens hjemmeside om voksenansvar: [Link](#)
- Socialstyrelsen: Kvalitetsmodel for socialtilsyn: [Link](#)